

Aleg. 140.

SPRAWOZDANIE

komisyi przemysłowej o wniosku posła dra Weigla w sprawie założenia w szkole ślusarskiej w Świątnikach oddziału dla przemysłu artystycznego i ślusarstwa budowlanego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z d. 26. października b. r. przekazał Wysoki Sejm komisji przemysłowej wniosek posła dra Weigla, który domaga się wezwania rządu, aby w zawodowej szkole ślusarskiej w Świątnikach zaprowadził kurs przemysłu artystycznego ślusarstwa budowlanego,

Wiadomo powszechnie, jak zręczną jest ludność Świątnik w robotach ślusarskich, do których od wieków nawykła. Dawniej przemysł ten był bardziej różnorodnym — obecnie już od dawna ogranicza on się prawie wyłącznie do wyrobu klódek i zamków, i w tym też kierunku działa istniejąca w Świątnikach od dwóch lat zawodowa szkoła ślusarska. Tak jednak ograniczony przemysł nie wystarcza dla wyżywienia tych licznych rodzin, które się nim zajmują, nie wyzyskuje dostatecznie ich zręczności i siły produkcyjnej, a rękodzielnicy tamtejsi dotychczas jeszcze walczą z trudnością pozbycia swoich wyrobów. Można jeszcze zawsze spotykać Świątniczian, obnoszących bardzo liczne okazy klódek tamtejszych, a zmuszonych nieraz z powodu braku zbytu, towar swój za połowę ceny pozbywać.

Rozszerzenie przeto zakresu produkcji tamtejszych ślusarzy, wprowadzenie do ich wyrobów większej różnorodności, przysposobienie ich do produkcji innych przedmiotów prócz samych tylko klódek i zamków, przyczyniłoby się znakomicie do tego, żeby byt ekonomiczny świątnickich pracowników podnieść. Do tego celu zmierza wniosek posła dra Weigla. Świątniczanie już teraz okazują przy wyrobie ozdobnych zamków pewien zmysł artystyczny, który tylko wykształcić i pokierować nim należy, aby on się w pełnej mierze rozwinął. To wykształcenie dać im należy przez kurs artystycznego przemysłu i ślusarstwa budowlanego. Rozszerzyłoby się przez to znakomicie zakres ich produkcji i różnorodności wyrobów, usunięłoby w znacznej części największą ich dolegliwość t. j. brak zbytu dla terażniejszej jednostronnej produkcji — a przy dobrej woli naszych architektów i budowniczych i tych, dla których budują, możnaby wtedy nie jeden artykuł z zakresu ślusarstwa artystycznego i budowlanego, dotąd z poza kraju zrowadzany, zamawiać w Świątnikach. Najlepsi zaś uczniowie tak rozszerzonej szkoły mogliby następnie w innych okolicach kraju jako werkmistrze zakładów ślusarskich albo jako instruktorowie fachowych szkół lub wzorowych warsztatów ślusarskich znakomicie się przyczynić do podniesienia i udoskonalenia ślusarskiego przemysłu w kraju. Szkoła świątnicka mogłaby się stać pepiniarą rozwoju tej gałęzi rękodzielnictwa naszego, do czego

się najzupełniej nadaje tak ze względu na piękne i wiele obiecujące początki swej działalności, jak i z powodu, że jest umieszczoną wśród ludności, która od wieków tradycyę przemysłu tego przechowała i odznacza się szczególną do niego zręcznością.

Z tych zatem powodów komisya przemysłowa zgodnie z wnioskiem p. dra Weigla wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym i krajową komisją dla spraw przemysłowych zaprowadził w zawodowej szkole w Świątnikach kurs przemysłu artystycznego i ślusarstwa budowlanego“.

We Lwowie 6. listopada 1889.

Przewodniczący:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Romanowicz w. r.